

אֶלְדָּנוֹת

פְּרֻשֶׁת פִּינְחוֹס

לְשִׁמְעוּ עִבְדְּכֶם

כ"ד, ז' אב תש"ס

מעוט שיחה

לפנה משפחת הפוני (כו, כג).

כְּדִי לְהַמְחִישׁ עֶרְכָּן שֶׁל מְלִים, הִיָּה ה'חֲפֶץ חַיִּים' זִיע"א נוֹתֵן מְשָׁלִים שׁוֹנִים. פֶּעַם נִפְגַּשׁ הַחֲפֶץ חַיִּים בְּעִיר מוֹסְקָבָה עִם אֶחָד הַנְּדִיבִים הַיְּדוּעִים וְנִכְנַס אֵתוֹ בְּשִׂיחָה בְּעֵינָיִם שׁוֹנִים. חֲתָנוּ ר' צְבִי שְׁלֹה אֹתוֹ, נִסַּח בְּאוֹתוֹ זְמַן מִבְּרַק דְּחוּף, וְכָרְגִיל עָשָׂה כֹּל הַמְאָמְצִים לְצַמְצֵם בְּמִסְפַּר הַמְּלִים כְּדִי לְחַסֵּף בְּהוֹצָאוֹת הַתְּשׁוּלוּם. תוֹךְ הַשִּׂיחָה עִם הַנְּדִיב, הֶרְגִישׁ הַחֲפֶץ חַיִּים שְׁעִלְוִילִים לְבוֹא לִידֵי דְבוּר שֵׁישׁ בּוֹ מְשׁוּם לְשׁוֹן הָרַע, וְהַעִיר מִיָּד: רְאוּ נָא כִּמָּה מִדְּקָדִים הָאֲנָשִׁים בְּנִסּוּחַ מִבְּרַק וְסוֹפְרִים כֹּל מְלָה וּמְלָה, וְלָמָּה, מְשׁוּם שֶׁהֵם יוֹדְעִים שְׁכָל מְלָה עוֹלָה לָהֶם בְּכֹסֶף, וְאִם בְּעֵינָיִם הַנוֹגְעִים לְמִזְוֵן בְּלִבְדֵי מִדְּקָדִים כֶּף הַבְּרִיּוֹת, כִּמָּה יֵשׁ לְדָקֵדֵק וְלִסְפֹּר כֹּל מְלָה אִם זֶה נוֹגֵעַ לְאֶסּוּרִים חֲמוּרִים וּפּוֹגֵעַ גַּם בְּהַפְסְדֵי מְמוֹנוֹת וְגַם בְּדִינֵי נְפְשׁוֹת (תְּנוּעַת הַמוֹסָר) ח"ד עמוד 144).

***

עַל הַפְּסוּק (במדבר כו כג): 'לפנה משפחת הפוני', כתב רבנו האור החיים הקדוש זיע"א: יֵשׁ לְהַעִיר לָמָּה הוֹסִיף אוֹת שְׂאִינָה נִמְנִית מְאוֹתֵיּוֹת הַשֵּׁם שֶׁהִיָּה לוֹ לוֹמַר 'משפחת הפוני', אֲלֵא רִמָּז לְשָׂאֵר מַעֲלוֹת הַמְּנוּיִים שֶׁם בְּמ"ח שֶׁהֵם מְעוֹט שִׂיחָה מְעוֹט שְׁחוֹק, וְשָׂאֵר הַעֲנָפִים הַדּוּמִים לְאֵלֶּה, וְהוּא אָמְרוּ 'לפנה משפחת הפוני', פְּרוּשׁ, פְּנָה הוּא לְשׁוֹן פְּנָה... וְאָמְרוּ 'משפחת הפוני', פְּרוּשׁ, שְׂצָרִיךְ לִפְנוֹתוֹ מְמוֹתוֹת הַמְּרַגְשׁוֹת גַּם מִהַשְׁחֹק וּמִדְּבָרִים בְּטִלִּים כִּי הֵם מוֹנְעִים קִיּוּם הַתּוֹרָה בְּאָדָם. וּמִצָּאתִי לְחִסְדֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכַתְּבוּ, כִּי פֶה שֶׁל לֹמְדֵי תוֹרָה דִּינוֹ כְּכֹלֵי שְׂרֵת אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ בָּם בְּקֹדֶשׁ, כִּי אֵין קֹדֶשׁ קִקְדָשֵׁת הַתּוֹרָה וְלִזְהָ אֶסּוּר לְדַבֵּר בּוֹ אֶפְלוּ דְבָרֵי חַל הַגֵּם שְׂאִין בָּהֶם דְּבָרִים הָאֶסּוּרִים. וְהוּא מֵה שְׂרָמָז בְּמִאֲמָר

'לפנה' שהוא פה העמל בתורה שבו שוכן חצי שמו יתברך, משפחת הפוני, פרוש, צריך לפנות מפיו כל חוץ מהגות בתורה ובוהו נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם במעוט שיחה במעוט שחוק במעוט תענוג וכדומה להם שבענף המותרות.

אל תרבה שיחה עם האשה

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כו, ה).

סֵפֶר הַחִסְדִּים הַמְּפֹלָג רַבִּי יוֹסֵפִי מְלֹבּוֹב. כִּי הַרְה"ק רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ מְדִינַת זִיע"א, בַּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר', בַּעַת הַיּוֹתוֹ אֲבִי רַבִּי בִּישִׁישׁ, בָּא פֶּעַם לְעִיר לְבֹב לְבַקֵּר אֶת הַגָּאוֹן הַמְּפָרָס מוֹה"ר יַעֲקֹב אֹרְנֵשְׁטֵיין זצ"ל, בַּעַל שׁו"ת 'יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב'. וּבִשְׁעַת שִׂיחָתָם בָּאָה לִפְנֵי הַגָּאוֹן הָאֲבִי"ד דְּלְבֹב עַלְמָה אַחַת, כְּדִי לְשָׂאֵל שְׂאִלָּה. הַגָּאוֹן מְלֹבּוֹב הִתְעַנָּן אֹדוֹת פְּרִטֵי הַשְּׂאִלָּה, וְאַחַר כֶּף פֶּסֶק לָהּ מֵה שְׁפָסֶק, וְהַעֲלָמָה הִלְכָה לָהּ לְדַרְפָּה.

לְאַחַר שֶׁהִלְכָה מִלִּפְנֵיהֶם, הַעִיר הַרְה"ק בַּעַל 'בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר' לְהַרְבּ מְלֹבּוֹב: הַשְּׂאִלָּה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁשָּׂאֵל מֵה אֶת הַנְּעִרָה, לֹא הִיָּתָה מֵעֵין הַשְּׂאִלָּה, וְהִיָּתָה שְׂלֵא לְצָרָה, וְהִתְכַּוֵּן לְהַעִיר לוֹ שֶׁהַרְבָּה שִׂיחָה עִם אִשָּׁה שְׂלֵא לְצָרָה.

לְשִׁמְעַת הַעֲרַתוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן מְדִינַת חֲלִשָׁה דַּעְתוֹ שֶׁל הַרְבּ מְלֹבּוֹב, נִתְפָּרְכְּמוּ פְּנֵי מְכָאֵב, וַיֵּדַם. בְּרֵאוֹת הַגַּה"ק מְדִינַת חֲלִשָׁה דַּעְתוֹ שֶׁל הַרְבּ מְלֹבּוֹב, הִתְחִיל לְפִיֶּסוּ בְּדְבָרִים, אוֹלָם הַגָּאוֹן מְלֹבּוֹב לֹא נַעֲנָה לוֹ, וְלֹא רָצָה לְהַתְפַּיֵס, וְהַמְשִׁיךְ לְשִׁבְתָּ בְּאֶלֶם וְדוּמִיָּה. מוֹיָבוֹ שֶׁהִתְאַמָּץ בִּיתֵר שְׂאֵת לְרַצוֹת אֶת הַרְבּ הַמְּרָא דְאַתְרָא, וְלְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ חֲלִישׁוֹת דַּעְתוֹ.

לְאַחַר שֶׁרָאָה הַגָּאוֹן אֲבִי"ד דְּלְבֹב כִּיֻּצַּד הַרְה"ק מְדִינַת מְרָבָה לְהַפְצִיר בּוֹ, נַעֲנָה

ואמר: אם יראה לי מר מקור מפרש בתורה הקדושה, לדברי המשנה 'אל תרבה שיחה עם האשה' אקבל פנים מכ"ת.

לְשִׁמְעַת דְּבָרָיו הַלֵּל, שָׁקַע הַרְה"ק מְדִינַת בְּרַעֲיוֹנוֹתָיו, וְהִרְהַר כְּרַבַּע שָׁעָה, וְאַחַר כֶּף פִּתַּח אֶת פִּי הַקְּדוּשׁ וְאָמַר: בְּתוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה מְצִינוּ שְׁתֵּי שְׂאֵלוֹת. הָאַחַת, שֶׁשָּׂאֵלוּ בְנוֹת צֶלְפָּחַד אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ ע"ה. וְהַשְּׁנִיָּה, הִיא הַשְּׂאִלָּה שֶׁשָּׂאֵלוּ אוֹתוֹ הַטְּמָאִים, וּבְתִשׁוּבָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ ע"ה אָנוּ מוֹצִאִים שְׁלֹטְמָאִים הַשִּׁיב: 'עַמְדוּ וְאַשְׁמְעָה מֵה יְצוּהָ ה' לָכֶם' (במדבר ט ח), וְאֵלוּ לְבָנוֹת צֶלְפָּחַד לֹא אָמַר אֶת הַדְּבָרִים הַלֵּל, כִּי אִם נֹאמַר (שם כז ה) 'וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפַּטָּן לִפְנֵי ה'', וְלְבָנוֹת צֶלְפָּחַד לֹא אָמַר מְאוּמָה, וְלָמָּה לֹא אָמַר גַּם לָהֶם כְּמוֹ שְׂאֵמַר לְטְמָאִים 'עַמְדוּ וְאַשְׁמְעָה', אֲלֵא עַל כְּרַחֵף מְכָאֵן רָאָה שְׂלֵא לְהַרְבּוֹת שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה, וּמֵהאִי טַעֲמָא גַּם לֹא רָצָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ ע"ה לְהַרְבּוֹת דְּבָרִים שְׂלֵא לְצָרָה.

לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע הַגָּאוֹן מְלֹבּוֹב אֶת הַמְּקוֹר הַנִּפְלָא הַזֶּה, נָחָה דַּעְתוֹ, וְאָמַר לְהַרְה"ק מְדִינַת: "יִישֵׁר כַּח" (היכל ישראל, גפן ישראל על מסכת אבות).

וְאָכֵן כֶּף כְּתַב הַרְה"ק מְדִינַת בְּסִפְרוֹ 'אֲגָרָא דְכָלָה' (פְּרֻשַׁת בְּהַעֲלוֹתָךְ): 'וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עַמְדוּ וְכו'. לְכַאוֹרָה תִּבַּת 'אֲלֵיהֶם' מִיתֵר לְגַמְרֵי, אָךְ הוּא זְהוּ בְּבָנוֹת צֶלְפָּחַד לֹא הִשִּׁיב לָהֶם דְּבַר עַד שֶׁהַקְּרִיב אֶת מִשְׁפַּטָּן, וְלָהֶם לֹא הִשִּׁיב כְּלוּם, וּבְכָאֵן הִשִּׁיב 'עַמְדוּ וְאַשְׁמְעָה' וְכו', כִּי קִיַּם בְּעַצְמוֹ מֵה שְׂאֵמְרוּ רז"ל אֵל תְּרַבֵּה שִׂיחָה וְכו' (אבות פ"א מ"ה) בְּדָבָר שְׂאִינוֹ מִן הַהֲכָרַח לֹא הִשִּׁיב. וז"ש בְּכָאֵן 'וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם' דִּיק 'עַמְדוּ' וְכו', כִּי בְּכָאֵן אֵין אֶסּוּר אֵל תְּרַבֵּה מֵה שְׂאִין כֶּן בְּבָנוֹת צֶלְפָּחַד.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

חידון אֶלְדָּנוֹת - נושא פרסים על איזו קבוצת אנשים נאמר בפרשה זו שהם "לא מתו"?

פתרון החידה - פרשת מצורע:

א. איזו ארץ מוזכרת בפרשה זו?

ת. בפרשה זו מוזכרת ארץ כנען - צרעת הבתים יכולה להופיע אך ורק בארץ כנען (ויקרא יד לד).

שם הזוכה בסיודור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת מצורע:

ה' שמחה קרויור מבני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגיליונות הבאים

הפתורים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

